

T.C.
SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

İZMİR FOÇA BELEDİYESİ

2023 YILI SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Kasım 2024

Tel : 90 (312) 295 30 00
Fax : 90 (312) 295 48 00

www.sayistay.gov.tr
sayistay@sayistay.gov.tr

İnönü Bulvarı No: 45
06520 Balgat-Çankaya/ANKARA

İÇİNDEKİLER

1.	KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ.....	1
2.	KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU.....	8
3.	SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU	8
4.	DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	8
5.	İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	9
6.	DENETİM GÖRÜŞÜ.....	12
7.	DENETİM BULGULARI.....	12
8.	EKLER.....	27

TABLÖLÄR LİSTESİ

Tablo 1: Personel Durumu	3
Tablo 2: Bütçe Gelirlerinin Üç Yıllık Seyri (2021-2023)	3
Tablo 3: Bütçe Giderlerinin Üç Yıllık Seyri (2021-2023)	4
Tablo 4: 2023 Yılı Bütçe Gider Tahmini ve Gerçekleşen Tutar	5
Tablo 5: 2023 Bütçe Gelir Tahmini ve Gerçekleşen Tutar	5
Tablo 6: Foça Belediyesinin Hissedarı Olduğu Şirketler	6

KISALTMALAR

AŞ	Anonim Şirket
KDV	Katma Değer Vergisi
Ltd. Şti.	Limited Şirket
TL	Türk Lirası
TÜM YEREL-SEN	Tüm Yerel Yönetim Çalışanları Sendikası

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular

1. Gayrimaddi Hak Alımlarının Haklar Hesabında Muhasebeleştirilmemesi
2. Taşınmaz Kayıtlarının Mevzuata Uygun Olarak Yapılmaması
3. Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabının Gerçeği Yansıtması

B. Diğer Bulgular

1. Gecekondu Fonu Hesabının Özel Bir Bankada Açılması ve Fon Gelirlerinin Amacı Dışında Kullanılması
2. İdarenin Mülkiyetinde Bulunan Bazı Yerlerin İşletme Haklarının İhalesiz Olarak Belediye Şirketine Tahsis Edilmesi
3. Kira Süresi Sona Eren Taşınmazların Ecrimisil Yoluyla Kullandırılmaya Devam Edilmesi
4. Sosyal Denge Sözleşmesine Konusu Dışında Hükümler Konulması
5. İşçilerin Birikmiş Yıllık Ücretli İzinlerinin Kanuna Uygun Olarak Kullandırılmasına İlişkin Tedbirlerin Alınmaması
6. Mali Durum ve Beklentiler Raporunun Hazırlanmaması ve Kamuoyuna Duyurulmaması

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Belediyeler, Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 127'nci maddesinde, belediye halkının mahalli müşterek ihtiyaçlarını karşılamak üzere kuruluş esasları kanunla belirtilen ve karar organları seçimlerle oluşturulan kamu tüzel kişileri olarak tanımlanmıştır. Belediyelerin kuruluş, görev ve yetkilerinin yerinden yönetim ilkesine uygun olarak kanunla düzenleneceği Anayasa'da hüküm altına alınmıştır.

Foça Belediyesi 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun "Tanımlar" başlıklı 3'üncü maddesinde yer alan sınıflandırma çerçevesinde genel yönetim kapsamında yer almakta olup, faaliyetlerini 5216 sayılı Büyükşehir Belediye Kanunu, 5393 sayılı Belediye Kanunu ve 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun verdiği yetki ve sorumluluklar çerçevesinde yürütmektedir. Belediye, büyükşehir belediyesi sınırları içinde kalan bir ilçe belediyesidir ve belediyenin sınırları, bulunduğu ilçenin mülki sınırlarıdır.

Kamu İdaresinin temel mevzuatı olan 5216 ve 5393 sayılı Kanunlarda kurumun görev, yetki, sorumlulukları ile organları, teşkilatı, bütçe ve denetimi gibi temel hususlar düzenlenmektedir. Bununla birlikte görev, yetki, imtiyaz ve sorumlulukları diğer ilgili kanun ve yönetmeliklerde de düzenlenmiştir.

5216 sayılı Kanun'un "Büyükşehir ve ilçe belediyelerinin görev ve sorumlulukları" başlıklı 7'nci maddesinde, büyükşehir belediyelerinin ve büyükşehir ilçe belediyelerinin görev ve yetkileri ayrıntılı bir şekilde sayılmıştır. Söz konusu görev ve yetkiler genel olarak 5393 sayılı Kanun'da belirtilen görev ve yetkilerin paylaşımından ibarettir. Büyükşehir kapsamındaki belediyeler arasında hizmetlerin yerine getirilmesi bakımından uyum ve koordinasyonun büyükşehir belediyesi tarafından sağlanması da hüküm altına alınmıştır. Büyükşehir belediyelerinin, kendi sınırları içerisinde yer alan ilçe belediyelerinin imar uygulamalarını denetleme yetkisi bulunmaktadır. Bunun yanı sıra, büyükşehir ve büyükşehir ilçe belediyeleri hakkında 5393 sayılı Kanun'da yer verilen yetki, imtiyaz ve muafiyetlerin geçerli olduğu da mezkûr Kanun'da belirtilmiştir. Sanat, öğrenci yurtları, sosyal hizmetler, nikâh ve benzeri hizmetleri yapacağı veya yaptıracağı, bunun yanı sıra devlet okullarının ve mabetlerin tüm ihtiyaçlarını karşılayabileceği, sağlıkla ilgili tesisler açabileceği, sporu teşvik edebileceği ve gıda bankacılığı yapabileceği hüküm altına alınmıştır.

5393 sayılı Kanun'un "Belediyenin yetkileri ve imtiyazları" başlıklı 15'inci maddesinde belde sakinlerinin mahalli müşterek nitelikteki ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla her türlü faaliyet ve girişimde bulunmak, yönetmelik çıkarmak, belediye gelirlerini tahsil etmek, ulaşım hizmetlerini görmek, ticari hayata katkı sağlamak gibi yetki ve imtiyazlar sayılmıştır.

Merkezi idarenin, mahalli hizmetlerin idarenin bütünlüğü ilkesine uygun şekilde yürütülmesi, kamu görevlerinde birliğin sağlanması, toplum yararının korunması ve mahalli ihtiyaçların gereği gibi karşılanması amacıyla mahalli idareler üzerinde idari vesayet yetkisine sahip olduğu Anayasa'da hüküm altına alınmıştır. Bu idari vesayet yetkisi denetim ve soruşturma konularında İçişleri Bakanlığı tarafından, yönetsel konularda ise Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından kullanılmaktadır.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

5393 sayılı Belediye Kanunu'na göre ilçe belediyesinin organları, belediye meclisi, belediye encümeni ve belediye başkanıdır.

Foça Belediyesinin karar organı olan Belediye Meclisi, Belediye Başkanı ve 15 meclis üyesinden oluşmaktadır.

Belediye encümeni, belediye başkanının başkanlığında, belediye meclisinin her yıl kendi üyeleri arasından bir yıl için gizli oyla seçeceği üç üye, mali hizmetler birim amiri ve belediye başkanının birim amirleri arasından bir yıl için seçeceği iki üye olmak üzere beş kişiden oluşur.

Belediye teşkilatı, Belediye Başkanına doğrudan bağlı yazı işleri müdürlüğü ve hukuk işleri müdürlüğü ile iki belediye başkan yardımcısına bağlı insan kaynakları ve eğitim müdürlüğü, bilgi işlem müdürlüğü, muhtarlık işleri müdürlüğü, kültür ve sosyal işler müdürlüğü, veteriner işleri müdürlüğü, kadın ve aile hizmetleri müdürlüğü, işletme ve iştirakler müdürlüğü, kreş müdürlüğü, imar ve şehircilik müdürlüğü, fen işleri müdürlüğü, emlak ve istimlak müdürlüğü, temizlik işleri müdürlüğü, ruhsat ve denetim müdürlüğü, mali hizmetler müdürlüğü, destek hizmetleri müdürlüğü, iklim değişikliği ve sıfır atık müdürlüğü, zabıta müdürlüğü ve afet işleri müdürlüğünden oluşmaktadır. Birimlerin kurulması, kaldırılması veya birleştirilmesi belediye meclisinin yetkisi dahilindedir.

22.02.2007 tarih ve 26442 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren "Belediye ve Bağlı Kuruluşları ile Mahalli İdare Birlikleri Norm Kadro İlke ve Standartlarına

Dair Yönetmelik” hükümlerine göre Foça Belediyesinde memur norm kadro sayısı 221 olup bu kadroların 47’si dolu, 174 ise boştur. Anılan Yönetmelik’e göre sürekli işçi norm kadro sayısı 109 olup 55 sürekli işçi kadrosu doludur. Ayrıca, 696 sayılı KHK kapsamında 76 belediye şirket personeli istihdam edilmektedir. Bununla birlikte Belediyede bir kişi sözleşmeli personel olarak çalıştırılmaktadır. Belediye hizmetlerinin yerine getirilmesinde çalıştırılan belediye personeline ilişkin bilgiler aşağıdaki tabloda detaylandırılmıştır.

Tablo 1: Personel Durumu

Personel İstihdam Türü	İhdas Esilmiş Norm Kadro Sayısı	Dolu Kadro Sayısı
Memur	221	47
Sözleşmeli Personel	-	1
Sürekli İşçi	109	55
Geçici İşçi	-	-
Toplam	330	103
696 Sayılı KHK Uyarınca Çalıştırılan Personel	-	76

1.3. Mali Yapı

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu’nun “Bütçe türleri ve kapsamı” başlıklı 12’nci maddesine göre, genel yönetim kapsamındaki idarelerin bütçeleri içinde mahalli idareler bütçeleri de sayılmış, mahalli idare bütçesi, mahalli idare kapsamındaki kamu idarelerinin bütçesi olarak tanımlanmıştır. Bütçe işlemleri 27.05.2016 Tarih ve 29724 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre yürütülmektedir.

Bütçe, belediyenin stratejik planına ve performans programına uygun olarak, analitik bütçe sistemine göre belediye başkanı tarafından hazırlanan, mali yıl ve izleyen iki yıl içindeki gelir ve gider tahminlerini gösteren, gelirlerin toplanmasına ve harcamaların yapılmasına izin veren ve belediye meclisince kabul edilen bir karardır. Bu kapsamda Foça Belediyesi, faaliyetlerini ilgili mali yılı bütçesi ile verilen ödenekler ile yürütmektedir. Belediyenin 2023 yılı bütçe ödenekleri, tahmini bütçe gider ve gelirleri ile gerçekleşme rakamları aşağıdaki tablolarda gösterilmiştir.

Tablo 2: Bütçe Gelirlerinin Üç Yıllık Seyri (2021-2023)

Gelirin Türü	Yıllar İtibarıyla Gerçekleşen Bütçe Geliri (TL)		
	2021	2022	2023
Vergi Gelirleri	22.272.219,88	41.094.113,94	62.679.645,73

Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	5.679.605,85	8.319.639,94	12.852.446,55
Alınan Bağış ve Yardımlar ile Özel Gelirler	2.501.090,36	4.395.412,04	8.068.456,41
Diğer Gelirler	25.118.325,84	51.236.815,37	86.681.631,95
Sermaye Gelirleri	3.123.535,46	13.390.601,00	7.692.509,50
Toplam	58.694.777,39	118.436.582,29	177.974.690,14
Bütçe Gelirlerinden Ret ve İadeler (-)	43.651,96	55.957,15	195.427,07
Net Toplam	58.651.125,43	118.380.625,14	177.779.263,07

Tabloda yer alan veriler dikkate alındığında, gelirler 2023 yılında bir önceki yıla nazaran 59.398.337,93 TL artış göstererek 177.778.963,07 TL olarak gerçekleşmiştir. Gelirler toplamının artışında önemli bir yer tutan vergi gelirleri bir önceki yıla göre 21.585.531,79 TL artış göstermiştir. Cari yılda teşebbüs ve mülkiyet gelirleri, alınan bağış ve yardımlar ile özel gelirler ve diğer gelirler bir önceki yıla göre artarken, sermaye gelirleri azalmıştır.

Tablo 3: Bütçe Giderlerinin Üç Yıllık Seyri (2021-2023)

Giderin Türü	Yıllar İtibarıyla Gerçekleşen Bütçe Gideri (TL)		
	2021	2022	2023
Personel Giderleri	15.073.363,22	23.634.448,08	38.473.183,49
Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	2.579.838,69	3.809.202,97	5.842.691,42
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	42.850.457,53	83.190.364,62	135.615.827,46
Faiz Giderleri	221.107,15	513.478,21	614.556,02
Cari Transferler	2.188.704,83	5.710.598,38	23.984.441,66
Sermaye Giderleri	4.706.974,49	8.798.817,47	5.810.330,87
Sermaye Transferleri	0,00	0,00	0,00
Borç Verme	0,00	0,00	0,00
Toplam	67.620.445,91	125.656.909,73	210.341.030,92

Tabloda yer alan veriler göz önüne alındığında personel giderleri, sosyal güvenlik kurumlarına devlet primi giderleri, mal ve hizmet alım giderleri, faiz giderleri, cari transferler, sermaye giderlerinden oluşan toplam giderler, 2022 yılına göre 84.684.121,19 TL artış göstererek 210.341.030,92 TL şeklinde gerçekleşmiştir. Giderler içindeki en büyük pay, önceki yıla nazaran 52.425.462,84 TL artarak 135.615.827,46 TL olarak gerçekleşen mal ve hizmet alım giderlerine aittir.

Tablo 4: 2023 Yılı Bütçe Gider Tahmini ve Gerçekleşen Tutar

Giderin Türü	2023 Yılı Net Bütçe	2023 Yılı Gerçekleşen (TL)	Gerçekleşme Oranı (%)
Personel Giderleri	44.528.000,00	38.473.183,49	86,4
Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	7.172.000,00	5.842.691,42	81,46
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	150.905.000,0	135.615.827,46	89,86
Faiz Giderleri	700.000,00	614.556,02	87,79
Cari Transferler	24.750.000,00	23.984.441,66	96,90
Sermaye Giderleri	6.745.000,00	5.810.330,87	86,14
Sermaye Transferleri	0,00	0,00	-
Borç Verme	0,00	0,00	-
Yedek Ödenekler	200.000,00	0,00	-
Toplam	235.000.000,00	210.341.030,92	89,50

Yukarıda yer alan tablo verilerine göre Belediyenin bütçe giderleri 2023 yılı içerisinde %89,5 seviyesinde gerçekleşmiştir.

Bütçe giderlerinden personel giderleri kalemi %86,4 oranında gerçekleşmiş iken, sosyal güvenlik kurumlarına devlet primi giderlerinin gerçekleşme oranı %102 şeklindedir.

Tablo 5: 2023 Bütçe Gelir Tahmini ve Gerçekleşen Tutar

Gelirin Türü	Bütçe ile Tahmin Edilen Gelir (Başlangıç Bütçesi)	Tahsilat Tutarı	Ret ve İadeler	Net Tahsilat	Gerçekleşme Yüzdesi (%)
Vergi Gelirleri	79.609.000,00	62.679.645,73	147.849,51	62.531.796,22	78,54
Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	19.400.000,00	12.852.446,55	4.901,24	12.847.545,31	66,22
Alınan Bağış ve Yardımlar ile Özel Gelirler	8.400.000,00	8.068.456,41	0,00	8.068.456,41	96,05
Diğer Gelirler	52.441.000,00	86.681.631,95	42.676,32	86.638.955,63	165,21
Sermaye Gelirleri	75.150.000,00	7.692.509,50	0,00	7.692.509,50	10,24
Alacaklardan Tahsilat	0,00	0,00	0,00	0,00	-
Toplam	235.000.000,00	177.974.690,14	195.427,07	177.779.263,07	0,75
Net Toplam	235.000.000,00	177.974.690,14	195.427,07	177.779.263,07	75,65

Yukarı yer alan tablo verileri dikkate alındığında bütçe gelirlerinin net toplamı %75,65

oranında gerçekleşmiştir.

Bütçe gelirlerinde en fazla paya sahip olan kalem 86.638.955,63 TL ile diğer gelirlerdir. Diğer gelirlerin gerçekleşme seviyesi ise %165,21'dir.

Belediyenin doğrudan hissedar olduğu şirketler aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Tablo 6: Foça Belediyesinin Hissedarı Olduğu Şirketler

Sıra No	Şirketin Adı	Toplam Sermaye Tutarı	Belediyenin Sahip Olduğu Sermaye Tutarı	Hisse Oranı (%)
1	Bağ-Kent Sağ. Eğt. Kült. San. Sos. Hiz. Tur. İnş. Gıda Tarım Pet. Tic. ve San. Ltd. Şti.	58.250.000	58.250.000	100
2	Fobel İmar ve İnşaat Sanayi Teknik Hizmetler AŞ	50.000	50.000	100

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

1.4.1. Kamu İdaresinin Muhasebe Sistemi

Foça Belediyesinin muhasebe kayıt işlemleri Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre gerçekleştirilmektedir. Mahalli idarelerin hesap planı, 23.12.2014 tarih ve 29214 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin "Çerçeve Hesap Planının Genel Yapısı" başlıklı 46'ncı maddesinde ana hesap grupları, hesap grupları ve hesaplar itibariyle belirlenmiş çerçeve hesap planında yer alan hesaplardan oluşmaktadır. Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hesap planında yer almamakla birlikte, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği hesap planında yer alan herhangi bir hesabın kullanılması gerekliliği ortaya çıkarsa Yönetmelik'teki hesap planına ilave hesap eklemeye veya çıkarmaya, Hazine ve Maliye Bakanlığının uygun görüşü üzerine Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı yetkilidir.

Ayrıca, mahalli idarelere ait detaylı hesap planları, bu Yönetmelik'te belirlenen hesap planı çerçevesinde Hazine ve Maliye Bakanlığının görüşü alınmak suretiyle ilgili Bakanlıklarca hazırlanmaktadır.

1.4.2. Kamu İdaresinin Raporlama Sistemi

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin "Mali Tabloların Hazırlanması" başlıklı 484 ve "Mizan Cetveli ve Düzenlenecek Temel Mali Tablolar ile Diğer Mali Tablolar" başlıklı 485'inci maddeleri uyarınca; mali tablolar, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nde belirlenen ilkelere ve standartlara uygun olarak hazırlanır ve belirlenen sürelerde ilgililerin bilgisine sunulur. Bu bağlamda, İdarece üretilen cetvel ve temel mali tablolar ile diğer mali tablolar şunlardır:

- a) Mizan cetveli
- b) Temel mali tablolar
 - 1) Bilanço
 - 2) Faaliyet sonuçları tablosu
 - 3) Nakit akış tablosu
- c) Diğer mali tablolar
 - 1) Bütçe uygulama sonuçları tablosu
 - 2) Gelirlerin ekonomik sınıflandırılması tablosu
 - 3) Giderlerin fonksiyonel sınıflandırılması tablosu
 - 4) Giderlerin ekonomik sınıflandırılması tablosu
 - 5) Bütçe gelirlerinin ekonomik sınıflandırılması tablosu
 - 6) Bütçe giderlerinin kurumsal sınıflandırılması tablosu
 - 7) Bütçe giderlerinin fonksiyonel sınıflandırılması tablosu
 - 8) Bütçe giderlerinin finansal sınıflandırılması tablosu
 - 9) Bütçe giderlerinin ekonomik sınıflandırılması tablosu
 - 10) Bütçe giderleri ve ödenekler tablosu.

1.4.3. Kamu İdaresi Tarafından Denetime Sunulan Defter, Tablo ve Belgeler

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın "Verilecek Defter, Mali Tablo, Belge ve Bilgilerin Çeşitleri" başlıklı 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştay Başkanlığına gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuştur:

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço, - Faaliyet sonuçları tablosu,
- İdare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli ile idare taşınır mal yönetim hesabı icmal cetveli.

Kamu İdaresinin denetimi; yukarıda belirtilen defter, tablo ve belgeler ile Usul ve Esaslar'ın "Diğer Belgelerin Verilme Yeri, Süresi ve Usulleri" başlıklı 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır. Denetim görüşü, kamu idaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tablolarından bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürlerinin tasarlanmasına esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

İdarenin stratejik yönetim, kurumsal risk yönetimi ve iç kontrol sistemi standartlarını sağlamaya yönelik faaliyetlerinin iç kontrolün bileşenleri itibarıyla değerlendirmesi aşağıdaki şekildedir.

Kontrol Ortamı Standartları

Kontrol ortamı, iç kontrol sisteminin diğer bileşenleri için bir temel oluşturur. Kontrol ortamında esas unsur idarede iç kontrolün üst yönetim tarafından sahiplenilmesi ve iç kontrol bilincinin oluşturulmasıdır. Bu itibarla kontrol ortamı genel anlamda kurum kültürünü ifade eder.

Söz konusu bileşene ait Etik Değerler ve Dürüstlük, Misyon, Organizasyon ve Görevler, Personelin Yeterliliği ve Performansı ile Yetki Devri standartlarının sağlanmasına yönelik olarak tespit edilen hususlar aşağıdaki paragraflarda belirtilmektedir:

Kamu İç Kontrol Standartları Tebliğine uygun olarak hazırlanması gereken İç Kontrol Uyum Eylem Planı hazırlanmamıştır.

İç kontrol sisteminin sahiplenilmesi için personel ile bilgilendirme toplantıları belirli periyotlarla yapılmaktadır. Ayrıca, tüm personele Kamu Görevlileri Etik Davranış İlkeleri ile Başvuru Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik'in ekinde yer alan Etik Sözleşmesi imzalatılarak özlük dosyalarına eklenmiştir.

Belediyenin misyonu, misyonun gerçekleşmesi sağlamak üzere tüm birimlerce yürütülecek görevler yazılı olarak belirlenmemiş ve tüm müdürlüklere duyurularak personelin bilgilenebilmesi sağlanmamıştır.

Yetki devirleri, üst yönetici tarafından belirlenen esaslar çerçevesinde devredilen yetkinin sınırlarını gösterecek şekilde yazılı olarak belirlenmiş ve ilgililere bildirilmiştir.

Müdürlükler bazında iş akış süreçleri mevcut değildir.

Faaliyetlerin yürütülmesinde dikkate alınması gereken hassas görevlerin neler olduğu belirlenmemiştir. Ayrıca, her düzeydeki yöneticilere verilen görevlerin sonucunu izlemeye yönelik mekanizmaların henüz oluşturulmadığı anlaşılmıştır.

Risk Değerlendirme Standartları

Risk değerlendirme, belirlenen hedeflerin gerçekleştirilmesi için yapılan tüm faaliyetlerde karşılaşılabilecek risklerin tanımlanması, analiz edilmesi ve bu risklerin nasıl yönetilmesi gerektiğine karar verilmesi süreçlerini içerir. Bu kapsamda risk değerlendirme, tüm iş süreçlerinde geçerli olan tehdit ve fırsatların katılımcı yöntemlerle belirlenmesi ve belirlenen unsurların etki ve olasılık analizlerinin yapılmasını gerektiren bir iç kontrol bileşenidir.

Söz konusu bileşene ait Planlama ve Programlama ile Risklerin Belirlenmesi ve Değerlendirilmesi standartlarının sağlanmasına yönelik olarak tespit edilen hususlar şu şekildedir:

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 41'inci maddesi hükmü gereği nüfusu 50.000'in altında olan Foça Belediyesinin stratejik plan hazırlama zorunluluğu bulunmamaktadır. Bu kapsamda Foça Belediyesinin stratejik planı hazırlanmamıştır.

Buna karşılık 2022 yılı İdare Faaliyet Raporu'nda stratejik amaç ve hedefler ile temel politika ve önceliklerin belirlendiği görülmektedir.

Diğer taraftan birim bazında amaç ve hedeflere yönelik risk haritaları oluşturulmamış, idare faaliyet raporundaki amaç ve hedeflere ilişkin risklerin yönetimine yönelik uygun risk eylem planları hazırlanmamıştır.

Kontrol Faaliyetleri Standartları

Kontrol faaliyetleri, hali hazırda mevcut olan ya da gerçekleşmesi öngörülen riskleri ortadan kaldırmak, etki ve/veya ihtimalini azaltmak üzere planlanarak uygulanan tüm eylemlerdir. Kontrol faaliyetleri, belirlenen her bir risk için farklılık arz edebilir. Zira söz konusu faaliyetlerin başarılı olabilmesi, karşılık geldiği her riske uygun bir şekilde belirlenmiş olmasına bağlıdır. Bununla birlikte uygulamaya konulan kontrol faaliyetlerinin sürekli takip edilerek bunlar üzerinde gerekli iyileştirmelerin yapılması gerekmektedir.

Söz konusu bileşene ait Kontrol Stratejileri ve Yöntemleri, Prosedürlerin Belirlenmesi

ve Belgelendirilmesi, Görevler Ayrılığı Hiyerarşik Kontroller Faaliyetlerin Sürekliliği Bilgi Sistemleri Kontrolleri standartlarının sağlanmasına yönelik olarak aşağıdaki tespitler yapılmıştır:

Faaliyet veya mali karar ve işlemin onaylanması, uygulanması, kaydedilmesi ve kontrol edilmesi görevleri için farklı personel belirlenmesinin mümkün olmaması durumunda karşılaşılabilecek risklerin azaltılmasına yönelik olarak birim amirleri tarafından gerekli tedbirler alınmamaktadır.

Üst yöneticinin onayı ile görevlendirilmesi gereken İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kurulu oluşturulmamıştır.

Belediyenin gerekli olan bilgi ve raporları üretecek ve analiz yapma olanağı sağlayacak şekilde yönetim bilgi sisteminin bulunduğu görülmüştür ancak gelişime açık olduğu değerlendirilmektedir.

Bilgi Sistemleri Envanteri doğrultusunda Bilgi Sistemleri Eylem Planı hazırlanmamıştır.

Bilgi ve İletişim Standartları

Bilgi ve iletişim, iç kontrol sisteminin diğer unsurları olan kontrol ortamı, risk değerlendirme, kontrol faaliyetleri ve izleme arasındaki koordinasyonu sağlar. Bu anlamda kurumun belirlenen amaç ve hedeflerine ulaşması için yürütülen faaliyetler ile söz konusu faaliyetlere yönelik tespit edilen risklerin ve belirlenen kontrol faaliyetlerinin ilgili tüm görevlilere zamanında, uygun bir şekilde aktarılması bilgi ve iletişim bileşeni tarafından sağlanır.

Söz konusu bileşene ait Bilgi ve İletişim Raporlama Kayıt ve Dosyalama Sistemi Hata, Usulsüzlük ve Yolsuzlukların Bildirilmesi standartlarının sağlanmasına yönelik olarak belirlenen hususlar şu şekildedir:

İdare stratejik plan hazırlama zorunluluğu bulunmadığı için amaçlarını, hedeflerini, stratejilerini, varlıklarını ve yükümlülükleri gösteren performans programlarını hazırlamamakta ve web sayfasında yayımlayarak kamuoyuna duyurmamaktadır. 2022 yılına ilişkin olan faaliyet raporu idarenin web sitesinde yayımlanmıştır. Faaliyet sonuçları ve değerlendirmeler idare faaliyet raporunda gösterilerek kamuoyuna duyurulmaktadır.

Belediye bütçesinin ilk altı aylık uygulama sonuçları ile ikinci altı aya ilişkin beklentiler ve hedefler ile faaliyetlerinin kamuoyuna açıklamadığı görülmüştür.

İzleme Standartları

İzleme, iç kontrol sürecinin performansını tespit etmek amacıyla, söz konusu sürecin belirlenen uygun aralıklarla düzenli olarak izlenmesidir. Bu kapsamda izleme bileşeni, diğer iç kontrol bileşenlerine ilişkin faaliyetlerin uygun şekilde belirlenerek yürütülmesini izler ve belirli aralıklarla sürekli olarak değerlendirmeler yapar. Söz konusu değerlendirme sonucunda tespit edilen eksiklikler belirlenerek ilgililere iletilir.

Söz konusu bileşene ait İç Kontrolün Değerlendirilmesi ve İç Denetim standartlarının sağlanmasına yönelik olarak tespit edilen hususlar şu şekildedir:

İdarece yılda en az bir kez değerlendirilmesi gereken iç kontrol sistemine ilişkin değerlendirmeler yapılmamaktadır.

Diğer taraftan, Belediyede iç denetim birimi kurulmamış ve faaliyet göstermemektedir. İdarede iç denetçi istihdam edilmemektedir.

Yapılan tüm açıklamalar doğrultusunda; iç kontrol sistemi yapılandırma çalışmaları %25 oranında tamamlanmış olup mali iş ve işlemleri etkileyebilecek kontroller henüz test edilmese de denetlenen İdarede önemli eksiklikler mevcuttur.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

İzmir Foça Belediyesinin 2023 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının, “Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular” bölümünde belirtilen hesap alanları hariç tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAĞI BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Gayrimaddi Hak Alımlarının Haklar Hesabında Muhasebeleştirilmemesi

Gayrimaddi hak alımlarının 260 Haklar Hesabı yerine 630 Giderler Hesabında muhasebeleştirildiği görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 210'uncu maddesinde 260 Haklar Hesabına ilişkin olarak;

“Bu hesap, bedeli karşılığı edinilen hukuki tasarruflar ile belirli alanlarda tanınan kullanma ve yararlanma gibi hak ve yetkiler dolayısıyla yapılan ve ekonomik değer taşıyan harcamaların izlenmesi için kullanılır.” denilmektedir.

Mezkûr Yönetmelik'in 268 Birikmiş Amortismanlar Hesabının niteliğinin belirlendiği 215'inci maddesinde ise bu hesabın maddi olmayan duran varlıklar hesabı içerisinde yer alan duran varlıklara ilişkin amortisman tutarlarının izlenmesi için kullanılacağı belirtilmiştir.

Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği Genel Tebliği 5'inci maddesinin 2'nci fıkrasında tutarına bakılmaksızın maddi olmayan duran varlıklar için amortisman oranı %100 olarak belirlenmiştir. Diğer bir ifadeyle, maddi olmayan duran varlıkların maliyet bedelleri hesaplara alındığı yılın sonunda tamamen amorti edilecektir.

Yukarıda söz edilen mevzuat hükümleri dikkate alındığında, ekonomik değer taşıyan, bir bedel karşılığı edinilen hukuki tasarruflar ile belirli alanlarda tanınan kullanma ve yararlanma gibi hak ve yetkiler dolayısıyla yapılan harcamaların 260 Haklar Hesabında izlenmesi gerektiği ve bu hesaba yılı içerisinde kaydedilen tutarlara yıl sonunda %100 oranında amortisman ayrılacağı anlaşılmaktadır.

Foça Belediyesince, belediye hizmetlerinde kullanılmak üzere alınan belediye yönetim sistemi, web sitesi barındırma ve mail yönetimi ile antivirüs yazılımına karşılık gelen 123.978,06 TL tutarın 260 Haklar Hesabı yerine 630 Giderler Hesabında muhasebeleştirildiği görülmüştür.

İdare bulgu konusu hususa katılmış olup gerekli düzeltme işlemlerinin yapılacağını ifade etmiştir.

Anılan mevzuat hükümleri çerçevesinde yazılım ve lisans gibi gayrimaddi hak alımlarının 260 Haklar Hesabında izlenmesi ve bu maddi olmayan duran varlıklar için yıl sonunda %100 oranında amortisman ayrılması gerekmektedir.

BULGU 2: Taşınmaz Kayıtlarının Mevzuata Uygun Olarak Yapılmaması

Foça Belediyesine ait taşınmazların kaydının ve icmal cetvellerinin düzenlenmesine ilişkin işlemlerin Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik kapsamında belirlenen usul ve esaslara uygun olarak yürütülmediği görülmüştür.

Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik'in "Kayıt ve kontrol işlemleri" başlıklı 5'inci maddesinde, kamu idarelerine ait olan taşınmazların sadece miktarlarının değil parasal değerlerinin de kayıtlarda gösterileceği ifade edilmiş, Yönetmelik ekinde (EK-1) yer alan Kayıt Planında sınıflandırılan taşınmazların hangi değerler üzerinden kayıtlara alınacağı hüküm altına alınmıştır.

Mezkûr Yönetmelik'in "Kayıt şekli" başlıklı 7'nci maddesinde, Kayıt Planında yer alan taşınmazların, cinslerine göre hangi formlara kaydedileceği ifade edilmiş ve kayıtların formlarda yer alan bilgileri içerecek şekilde yapılacağı belirtilmiştir. Kamu idarelerinin taşınmaz kayıt ve kontrol işlemleriyle görevli birimlerince hazırlanan bu formların daha sonra taşınmaz icmal cetvellerinin hazırlanması amacıyla mali hizmetler birimine gönderileceği, mali hizmetler birimince de bu formların konsolide edilerek Yönetmelik ekinde (Ek-7) bulunan örneğe uygun şekilde taşınmaz icmal cetvellerinin oluşturulacağı hüküm altına alınmıştır.

Yönetmelik hükümlerine göre hazırlanacak formların taşınmazların parasal değerleri, tapuda kayıtlı cinsi ve mevcut kullanım şekillerine ilişkin bilgileri içerecek şekilde oluşturulması gerekmektedir. İcmal cetvellerinin, Kayıt Planında belirtilen varlıkların her biri için bir satır ayrılarak bu taşınmazlara ilişkin adet, yüzölçümü ve değer toplamlarını ihtiva edecek biçimde düzenleneceği Yönetmelik kapsamında belirtilmiştir.

Foça Belediyesinde taşınmaz kayıt ve kontrol işlemlerini yürüten Emlak ve İstimlak Müdürlüğünden alınan taşınmaz kayıt formlarının ve icmal cetvellerinin incelenmesi sonucunda, taşınmaz kayıt formlarının Yönetmelik hükümlerine uygun olarak hazırlanmadığı, taşınmazlara ilişkin parasal değerlere ve taşınmazların tapuda kayıtlı olan cinsleri ile mevcut

kullanım şekillerine ilişkin bilgilerin formlarda yer almadığı, buna bağlı olarak icmal cetvellerinin de taşınmazların parasal değerlerini ihtiva etmediği tespit edilmiştir.

Mezkûr Yönetmelik'in 6'ncı maddesinde, taşınmaz kayıt ve kontrol işlemleri ile ilgili görevli birim ve personelin Yönetmelik gereği hazırlanması gereken formların en geç yedi gün içerisinde muhasebe hizmetlerini yürüten muhasebe birimine ve mali hizmetler birimine, işlemin yapıldığı ayı takip eden ay sonuna kadar, Aralık ayı içinde işlem yapılanlar ise aynı ayın sonunda kadar maliki kamu idaresine gönderileceği belirtilmiştir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği kapsamında maddi duran varlıklar hesapları arasında yer alan 250 Arazi ve Arsalar, 251 Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri, 252 Binalar Hesaplarına yapılacak olan kayıtlarda, Emlak ve İstimlak Müdürlüğü tarafından hazırlanması gereken taşınmaz kayıt formlarında yer alan parasal değerler ve taşınmazların mevcut kullanım şekillerinin dikkate alınması gereklidir. Ancak Foça Belediyesinin taşınmaz kayıt formlarının ve icmal cetvellerinin taşınmazlara ait parasal değerlere ve mevcut kullanım şekillerine ilişkin bilgileri ihtiva etmemesi, bu formlardan yararlanılarak kayıtları yapılan 250 Arazi ve Arsalar, 251 Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri ve 252 Binalar Hesabındaki tutarların doğruluğu ve güvenilirliği hakkında tereddütlere yol açmaktadır.

Öte yandan bu hususun İzmir Foça Belediyesi 2017 Yılı Sayıştay Denetim Raporu'nda yer almasına rağmen gerekli işlemlerin yapılmadığı anlaşılmaktadır.

İdare, bulguda yer alan tespitlere katılarak ilgili mevzuat çerçevesinde hareket edileceğini ifade etmiştir.

Bu bağlamda Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik hükümlerine uygun olarak İdareye ait taşınmazlara ait kayıt ve ve icmal cetvellerinin düzenlenmesi ve bu doğrultuda muhasebe işlemlerinin gerçekleştirilmesi gerekmektedir.

BULGU 3: Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabının Gerçeği Yansıtması

Yapılan incelemeler sonucunda 258 Yapılmakta Olan Yatırımlar hesabının gerçek durumu yansıtmadığı tespit edilmiştir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 204'üncü maddesine göre 258 Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabına yönelik olarak

“...yapımı süren maddi duran varlıklar için yapılan her türlü madde ve malzeme ile işçilik ve genel giderlerin; geçici ve kesin kabul usulüne tabi olan hallerde geçici kabulün yapıldığını gösteren tutanağın idarece onaylandığı tarihte, diğer hallerde işin fiilen tamamlandığını gösteren belgenin düzenlendiği tarihte, ilgili maddi duran varlık hesabına aktarılincaya kadar izlenmesi için kullanılır..”

denilmektedir.

258 Yapılmakta Olan Yatırımlar hesabının işleyişi için mezkûr Yönetmelik'in 205'inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde hem yılı içerisinde hem de yıllara sari olarak yapımı süren ve tamamlandığında ilgili maddi duran varlık hesabına aktarılacak tutarların, bir taraftan bu hesaba borç, kesintiler ilgili hesaplara, ödenecek tutar 103 Verilen Çekler ve Gönderme Emirleri Hesabı veya ilgili diğer hesaplara alacak; diğer taraftan 830 Bütçe Giderleri Hesabına borç, 835 Gider Yansıtma Hesabına alacak kaydedileceği (b) bendinde ise tamamlanıp geçici kabulü yapılan işlere ilişkin tutarların bu hesaba alacak, ilgili maddi duran varlık hesabına borç kaydedileceği belirlenmiştir.

Bu kapsamda yapımı süren maddi duran varlıklar için yapılacak her türlü madde ve malzeme ile işçilik ve genel giderlerin ilgili maddi duran varlık hesabına aktarılincaya kadar 258 Yapılmakta Olan Yatırımlar hesabında izleneceği, geçici kabul yapıldığında ise bu tutarların ilgili maddi duran varlık hesabına kaydedileceği anlaşılmaktadır.

Yapılan incelemede, yıl sonu itibarıyla geçici kabulü yapılan bir iş olmamasına rağmen 32.062.702,42 TL'nin 258 Yapılmakta Olan Yatırımlar hesabında izlenmeye devam edildiği görülmüş ve bu tutarın nereden geldiğine ilişkin sağlıklı bir veriye ulaşılamamıştır. Sonuç olarak 258 Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabının bilançoda gerçek değerleriyle yer almadığı görülmektedir.

İdare, bulguda yer alan tespitlere katılarak ilgili mevzuat çerçevesinde hareket edileceğini ifade etmiştir.

Yukarıda yapılan açıklamalar çerçevesinde İdare tarafından 258 Yapılmakta Olan Yatırımlar hesabına ilişkin kayıtların Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine uygun olarak düzeltilmesi gerekmektedir.

B. DİĞER BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olmayan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Gecekondu Fonu Hesabının Özel Bir Bankada Açılması ve Fon Gelirlerinin Amacı Dışında Kullanılması

Gecekondu fonu hesabının özel bir bankada açıldığı ve bu fonda toplanan gelirlerin cari harcamalarda kullanıldığı tespit edilmiştir.

775 sayılı Gecekondu Kanunu'nun "Fonların teşkili ve kullanılması" başlıklı 12'nci maddesinde belirtilen kaynaklardan sağlanacak gelirlerin, yine aynı maddede işaret edilen bankada, ilgili belediyeler adına açılacak özel hesaplarda toplanacağı, 13'üncü maddesinde ise bu fonlarda toplanan paraların nerelerde kullanılması gerektiği ortaya konmuştur.

Anılan mevzuat hükümleri çerçevesinde gecekondu fonunda toplanan paraların, belediyelerce, Toplu Konut İdaresi Başkanlığının izni alınmak şartıyla 775 sayılı Kanun'da belirlenen amaçlarda kullanılmak üzere arsa sağlanmasında, Toplu Konut İdaresi Başkanlığınca onanan plan ve projelere göre halk konutu, nüve konut veya geçici misafir konutu yapılmasında, ıslah olunacak gecekondu bölgeleri ile yeniden tesis edilecek önleme bölgelerinin yol, meydan, kanalizasyon, su, elektrik ve benzerleri gibi kamu hizmet ve tesislerinin yapılmasında veya onarılmasında, kendi bütçe olanaklarıyla karşılanamayan ve fakat bu kanun gereğince yapılması gereken tespit, harita alımı, plan ve projelendirme hizmetlerinde kullanılması gerekmektedir.

Foça Belediyesince kanunen açılması gereken fon hesabı anılan mevzuat hükümlerinin aksine, özel bir bankada açılmış, yıl içerisinde söz konusu hesaba 614.706,14 TL giriş yapılmış, hesaptan 552.081,49 TL çıkış gerçekleşmiştir. Çıkışı gerçekleştirilen söz konusu tutarların, 775 sayılı Gecekondu Kanunu gereği yapılması gereken işler dışında cari harcamalarda kullanıldığı görülmüştür.

İdare bulguda yer alan tespitlere katılarak ilgili mevzuat kapsamında gerekli iş ve işlemlerin gerçekleştirileceğini ifade etmiştir.

Öte yandan tespit edilen bu husus İzmir Foça Belediyesi 2017 Yılı Sayıştay Denetim Raporunda yer almasına rağmen gereken işlemlerin İdare tarafından yapılmadığı anlaşılmaktadır.

Yukarıda yapılan açıklamalar doğrultusunda İdare tarafından gecekondü fonu hesabının 775 sayılı Kanun'da belirtilen bankada açılması ve fon gelirlerinin anılan Kanun'da belirtilen amaçlar için kullanılması gerekmektedir.

BULGU 2: İdarenin Mülkiyetinde Bulunan Bazı Yerlerin İşletme Haklarının İhalesiz Olarak Belediye Şirketine Tahsis Edilmesi

İdarenin mülkiyeti veya tasarrufunda bulunan sosyal tesis-plaj, eğlence parkı, lokanta, market ve kafeteryaların işletme hakkının ihalesiz olarak belediyeye ait şirkete verildiği tespit edilmiştir.

Belediyelerin satım, kiraya verme, trampa ve mülkiyetin gayri ayni hak tesisi işleri 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu kapsamındadır.

Buna göre idarenin mülkiyeti ve tasarrufu altındaki gayrimenkullerin kiralanmasına ilişkin işlemlerin 2886 Sayılı Devlet İhale Kanunu hükümlerine göre ihale ederek gerçekleştirmesi gerekmektedir.

Ancak Foça Belediyesinin mülkiyeti ve tasarrufu altında bulunan sosyal tesis-plaj, eğlence parkı, lokanta, market ve kafeteryaların işletme hakkının, sermayesi %100 İdareye ait olan Bağ-Kent Sağ. Eğit. Kül. San. Sos. Hiz. İnş. Gıda Tar. Pet. Tic. Ltd. Şti.'ye verildiği görülmüştür.

İdare bulgu konusu hususa katılarak gerekli inceleme ve tespit işlemlerinin sürdürüldüğünü belirtmiştir.

Bu çerçevede Foça Belediyesinin mülkiyeti veya tasarrufu altında olan taşınmazların işletme hakkının ihalesiz olarak belediye şirketine verilmesinin mevzuata uygun olmadığı değerlendirilmektedir.

BULGU 3: Kira Süresi Sona Eren Taşınmazların Ecrimisil Yoluyla Kullandırılmaya Devam Edilmesi

Belediyenin mülkiyetinde olup kiraya verilmiş olan taşınmazlardan kira süresi sona erenler için 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu hükümleri gereği yeniden ihaleye çıkılmadığı, Kıymet Takdir Komisyonu tarafından belirlenen ecrimisil karşılığı kullandırılmaya devam edildiği tespit edilmiştir.

2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun "Ecrimisil ve Tahliye" başlıklı 75'inci maddesi,

"Devletin özel mülkiyetinde veya hüküm ve tasarrufu altında bulunan taşınmaz malları ve Vakıflar Genel Müdürlüğü ile idare ve temsil ettiği mazbut vakıflara ait taşınmaz(1) malların, gerçek ve tüzelkişilerce işgali üzerine, fuzuli şagilden, bu Kanunun 9 uncu maddesindeki yerlerden sorulmak suretiyle, idareden taşınmaz ve değerlendirme konusunda işin ehli veya uzmanı üç kişiden oluşan komisyonca tespit tarihinden geriye doğru beş yılı geçmemek üzere tespit ve takdir edilecek ecrimisil istenir. Ecrimisil talep edilebilmesi için, Hazinenin işgalden dolayı bir zarara uğramış olması gerekmez ve fuzuli şagilin kusuru aranmaz. (Ek cümle: 23/7/2010-6009/24 md.) Ecrimisile itiraz edilmemesi halinde yüzde yirmi, peşin ödenmesi halinde ise ayrıca yüzde onbeş indirim uygulanır. Ecrimisil fuzuli şagil tarafından rızaen ödenmez ise, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre tahsil olunur. Kira sözleşmesinin bitim tarihinden itibaren, işgalin devam etmesi halinde, sözleşmede hüküm varsa ona göre hareket edilir. Aksi halde ecrimisil alınır. İşgal edilen taşınmaz mal, idarenin talebi üzerine, bulunduğu yer mülkiye amirince en geç 15 gün içinde tahliye ettirilerek, idareye teslim edilir. ..."

hükmündedir.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun "Belediyenin yetkileri ve imtiyazları" başlıklı 15'inci maddesinde "...2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun 75'inci maddesi hükümleri belediye taşınmazları hakkında da uygulanır..." denilmektedir.

Yapılan incelemede mülkiyeti belediyeye ait olup kira sözleşmeleri sona eren toplam 203 taşınmaza yönelik 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun 35'inci maddesi gereği yeniden ihale yapılmadığı, Kanun'un 75'inci maddesi hükümlerinin uygulanmadığı ve ecrimisil karşılığı kullandırılmaya devam edildiği görülmüştür.

İdare bulgu konusu hususa katılarak ilgili mevzuat çerçevesinde gerekli çalışmaların başlatıldığını ifade etmiştir.

Foça Belediyesinin mülkiyetinde olan taşınmaz malların kira sözleşmeleri sona ermesine rağmen kiracıları tarafından tahliye edilmemesi, kullanılmaya devam edilmesi durumunda mevcut kiracılar işgalci durumuna düşmektedir. Böyle bir durumda fuzuli şagilden, bedeli idarece oluşturulacak komisyonca tespit ve takdir edilecek ecrimisil istenmesi ve mülki idare amirine başvurularak işgal edilen taşınmazın 15 gün içerisinde tahliyesinin ve idareye teslim edilmesinin sağlanması gerekmektedir.

BULGU 4: Sosyal Denge Sözleşmesine Konusu Dışında Hükümler Konulması

Foça Belediyesi ile Tüm Yerel Yönetim Çalışanları Sendikası (TÜM YEREL-SEN) arasında Toplu İş Sözleşmesi adı altında yapılan sözleşmede sosyal denge tazminatının tutarının belirlenmesi haricinde düzenlemelere yer verildiği görülmüştür.

4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları ve Toplu Sözleşme Kanunu'nun 28'inci maddesine göre toplu sözleşme; kamu görevlilerinin mali ve sosyal haklarını düzenleyen mevcut mevzuat hükümleri dikkate alınarak kamu görevlilerine uygulanacak katsayı ve göstergeler, aylık ve ücretler, her türlü zam ve tazminatlar, ek ödeme, toplu sözleşme ikramiyesi, fazla çalışma ücreti, harcırah, ikramiye, doğum, ölüm ve aile yardımı ödenekleri, cenaze giderleri, yiyecek ve giyecek yardımları ve diğer mali ve sosyal hakları kapsamaktadır. Mezkur Kanun'un 29'uncu maddesinde toplu sözleşmeyi imzalamaya yetkili kişiler belirlenmiştir. Bu doğrultuda kamu idaresi adına Kamu İşveren Heyeti Başkanı, kamu görevlileri adına sözleşmenin kamu görevlilerinin geneline yönelik bölümü için Kamu Görevlileri Sendikaları Heyeti Başkanı ve hizmet kollarına yönelik bölümleri için ilgili sendika temsilcisi toplu sözleşmeyi imzalamaya yetkilidir.

375 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin Ek Madde 15 hükmü;

“Belediyeler ve bağlı kuruluşları ile il özel idarelerinin kadro ve pozisyonlarında istihdam edilen kamu görevlilerine sosyal denge tazminatı ödenebilir. Sosyal denge tazminatının ödenebilecek aylık tutarı, 4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları ve Toplu Sözleşme Kanununa göre yapılan toplu sözleşmede belirlenen tavan tutarı geçmemek üzere ilgili belediye ve il özel idaresi ile ilgili belediye ve il özel idaresinde en çok üyeye sahip kamu görevlileri sendikası arasında anılan Kanunda öngörülen hükümler çerçevesinde yapılabilecek sözleşmeyle belirlenir”

şeklindedir.

4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları ve Toplu Sözleşme Kanunu'nun 32'nci maddesi;

“27/6/1989 tarihli ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ek 15 inci maddesi hükümleri çerçevesinde sosyal denge tazminatının ödenmesine belediyelerde belediye başkanının teklifi üzerine belediye meclisince, il özel idaresinde valinin teklifi üzerine il genel meclisince karar verilmesi halinde, sözleşme döneminde verilecek sosyal denge tazminatı tutarını belirlemek üzere ilgili mahalli idarede en çok üyeye sahip sendikanın genel başkanı veya sendika yönetim kurulu tarafından yetkilendirilecek bir temsilcisi ile belediyelerde belediye başkanı, il özel idaresinde vali arasında toplu sözleşme sürecinin tamamlanmasını izleyen üç ay içerisinde sözleşme yapılabilir. Bu sözleşme bu Kanunun uygulanması bakımından toplu sözleşme sayılmaz ve bu kapsamda Kamu Görevlileri Hakem Kuruluna başvurulamaz.

Yapılacak sözleşme, toplu sözleşme dönemi ile sınırlı olarak uygulanır ve sözleşme süresi hiçbir şekilde izleyen mahalli idareler genel seçimi tarihini geçemez. Mahalli idareler genel seçim tarihini izleyen üç ay içerisinde de toplu sözleşme dönemiyle sınırlı olmak üzere sözleşme yapılabilir. Bu sözleşmeye dayanılarak yapılan ödemeler kazanılmış hak sayılmaz.

(...)”

hükmündedir.

Bu kapsamda toplu sözleşme, kamu görevlilerinin geneline ve hizmet kollarına yönelik mali ve sosyal haklarını belirlemek üzere yürütülen toplu sözleşme görüşmeleri sonucunda mutabık kalınması durumunda Kamu İşveren Heyeti Başkanı, kamu görevlileri adına sözleşmenin kamu görevlilerinin geneline yönelik bölümü için Kamu Görevlileri Sendikaları Heyeti Başkanı ve hizmet kollarına yönelik bölümleri için ilgili sendika temsilcisi tarafından imzalanan sözleşmeyi ifade etmektedir. Bu bağlamda Foça Belediyesi ile TÜM YEREL-SEN arasında imzalanan metnin toplu sözleşme olarak nitelendirilmesi mümkün değildir. Anılan iki taraf arasında imzalanabilecek metin, sosyal denge tazminat tutarının belirlenmesine yönelik bir sözleşme olarak telakki edilmesi gerekir.

4688 sayılı Kanun uyarınca imzalanan Kamu Görevlilerinin Geneline ve Hizmet Kollarına Yönelik Mali ve Sosyal Haklara İlişkin 2022 ve 2023 Yıllarını Kapsayan 6'ncı Dönem Toplu Sözleşme'nin Yerel Yönetim Hizmet Koluna İlişkin Toplu Sözleşme bölümünün “Sosyal denge tazminatı” başlıklı 1'inci maddesinin (1) numaralı fıkrasında;

“Belediyeler ve bağlı kuruluşları ile il özel idarelerinin kadro ve pozisyonlarında istihdam edilen kamu görevlilerine, 4688 sayılı Kanununun 32. maddesinde yer alan usul ve esaslar çerçevesinde ödenebilecek sosyal denge tazminatı aylık tavan tutarı en yüksek Devlet

memuru aylığının (ek gösterge dahil) %120'sidir. Sosyal denge tazminatının verilmesi yönünde yapılabilecek sözleşmelerde, tavan tutarı aşmamak kaydıyla ödenebilecek tazminatın aylık tutarı, görev yapılan birim ve iş hacmi, görevin önem ve güçlüğü, görev yerinin özelliği, çalışma süresi, kadro veya görev unvanı ile derecesi gibi kriterlere göre farklı olarak belirlenebilir."

denilmektedir.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümlerine göre; sosyal denge tazminatının verilmesine yönelik yapılacak sözleşmelerde; görev yapılan birim ve iş hacmi, görevin önem ve güçlüğü, görev yerinin özelliği, çalışma süresi, kadro veya görev unvanı ile derecesi gibi ölçütlere göre tavan tutarı aşmamak kaydıyla ödenebilecek tazminatın aylık tutarı düzenlenebilecek, bunlar dışında yapılan belirlemeler mevzuata aykırı bir durum yaratacaktır.

Bu çerçevede Foça Belediyesi ile TÜM YEREL-SEN arasında imzalanan ve 09.12.2022-31.12.2023 tarihlerini kapsayan ve adı her ne kadar Toplu İş Sözleşmesi olarak belirlenmiş olsa da niteliği itibarıyla sosyal denge sözleşmesi olarak değerlendirilen metinde sosyal denge tazminat tutarının belirlenmesi dışında hükümlere yer verildiği görülmüştür.

Bu kapsamda Foça Belediyesi ile TÜM YEREL-SEN arasında imzalanan ve 09.12.2022-31.12.2023 tarihlerini kapsayan Toplu İş Sözleşmesi'nde sosyal denge tazminatını düzenleyen madde 23 dışındaki düzenlemelerin mevzuata uygun olmadığı değerlendirilmektedir.

İdare tarafından bulgu konusu hususlara yönelik herhangi bir işlem tesis edilmediği belirtilmiştir.

Ayrıca İzmir Foça Belediyesi 2017 Yılı Sayıştay Denetim Raporunda yer alan bu husus için İdare tarafından gerekli işlemlerin yapılmadığı anlaşılmaktadır.

Yapılan açıklamalar çerçevesinde Foça Belediyesi ile ilgili sendika arasında yapılan sözleşmenin Toplu İş Sözleşmesi değil Sosyal Denge Sözleşmesi olarak düzenlenmesi ve bu sözleşmeye sosyal denge tazminat tutarının belirlenmesi dışında hükümler konmaması gerekmektedir. İdarenin bulguda yer alan tespitler doğrultusunda gerekli dikkat ve özeni göstermesi önerilir.

BULGU 5: İşçilerin Birikmiş Yıllık Ücretli İzinlerinin Kanuna Uygun Olarak Kullandırılmasına İlişkin Tedbirlerin Alınmaması

Foça Belediyesinde çalışan işçilerin sosyal hakları olan yıllık ücretli izinlerinin zamanında ve düzenli olarak kullandırılmadığı, bu nedenle işçilerin birikmiş yıllık izin sürelerinin yıllar itibarıyla arttığı görülmüştür.

Anayasa'nın "Çalışma şartları ve dinlenme hakkı" başlıklı 50'nci maddesinde "dinlenmenin çalışanların hakkı olduğu, ücretli hafta ve bayram tatili ile ücretli yıllık izin haklarının ve şartlarının kanunla düzenleneceği" hüküm altına alınmıştır. Anayasanın bu hükmü gereği dinlenme hakkına ilişkin düzenlemeler 4857 sayılı İş Kanunu'nda yapılmıştır.

4857 sayılı Kanun'un 53'üncü maddesinde "işyerinde işe başladığı günden itibaren, deneme süresi de içinde olmak üzere, en az bir yıl çalışmış olan işçilere yıllık ücretli izin verileceği, yıllık ücretli izin hakkından vazgeçilemeyeceği", 56'ncı maddesinde "yıllık ücretli iznin işveren tarafından bölünemeyeceği, bu iznin 53'üncü maddede gösterilen süreler içinde işveren tarafından sürekli bir şekilde verilmesinin zorunlu olduğu, ancak tarafların anlaşması halinde izin sürelerinin bir bölümü on günden aşağı olmamak üzere bölümler halinde kullanılabilmesi", 59'uncu maddesinde, "iş sözleşmesinin, herhangi bir nedenle sona ermesi halinde işçinin hak kazanıp da kullanmadığı yıllık izin sürelerine ait ücretin, sözleşmenin sonra erdiği tarihteki ücreti üzerinden kendisine veya hak sahiplerine ödeneceği", 60'ıncı maddesinde "yıllık ücretli izinlerin, yürütülen işlerin niteliğine göre yıl boyunca hangi dönemlerde kullanılacağı, izinlerin ne suretle ve kimler tarafından verileceğinin veya sıraya bağlı tutulacağı, yıllık iznin faydalı olması için işveren tarafından alınması gereken tedbirlerin ve izinlerin kullanılması konusuna ilişkin usuller ile işverence tutulması zorunlu kayıtların şeklinin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından hazırlanacak bir Yönetmelikle gösterileceği", 103'üncü maddesinde ise "yıllık ücretli izni Kanun'un 56'ncı maddesine aykırı olarak bölen veya 59'uncu maddedeki hak edilmiş izni kullanmadan iş sözleşmesinin sona ermesi halinde bu izne ait ücreti ödemeyen veya 60'ıncı maddede belirtilen yönetmeliğin esas ve usullerine aykırı olarak izin kullandırmayan veya eksik kullandıran işveren veya işveren vekiline bu durumda olan her işçi için ... TL idari para cezası verileceği" ifade edilmiştir.

4857 sayılı Kanun'un 60'ıncı maddesindeki hükme istinaden, Kanun'un 53'üncü maddesi uyarınca işverenlerce verilecek yıllık ücretli izinlerin usul ve esaslarını belirleyen Yıllık Ücretli İzin Yönetmeliği 03.03.2004 tarih ve 25391 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak

yürürlüğe girmiş, Yönetmelik'te yıllık ücretli iznin kazanılması ve kullanımına ilişkin düzenlemeler yapılmıştır.

Cumhurbaşkanlığınca 30.06.2021 tarih ve 31527 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Tasarruf Tedbirleri konulu 2021/14 sayılı Genelge'de “4857 sayılı Kanun kapsamında çalışan işçilerin yıl içerisinde kazandıkları yıllık ücretli izin sürelerinin ilgili yıl içerisinde kullandırılacağı, ilgililerin önceki yıllarda hak kazanıp kullanmadıkları yıllık ücretli izin sürelerinin de yürütülen hizmetlerde aksamaya sebep olmayacak şekilde azami üç yıl içerisinde kullandırılacağı” belirtilmiştir.

Yukarıda söz edilen Anayasa, İş Kanunu ve Yıllık Ücretli İzin Yönetmeliği hükümleri çerçevesinde dinlenme hakkının Anayasal bir hak olduğu ve bu hakkın gereği olarak işverenlerce çalışanlara yıllık ücretli izin kullandırılmasının gerektiği açıktır. Diğer taraftan, işçiler tarafından yıllık ücretli izin hakkından feragat edilmesi mümkün değildir. İşçilerin hak ettikleri yıllık ücretli izinlerinin kullandırılmaması halinde işverenlere idari para cezası uygulanacağı da hüküm altına alınmıştır. Bununla birlikte işçilerin yıl içerisinde kazandıkları yıllık ücretli izin haklarının ilgili yıl içerisinde kullandırılacağı, geçmiş yıllarda hak kazanıp kullanmadıkları yıllık ücretli izin sürelerinin de yürütülen hizmetlerde aksamaya sebep olmayacak şekilde azami üç yıl içerisinde kullandırılacağı 2021/14 sayılı Cumhurbaşkanlığı Tasarruf Tedbirleri Genelgesinde belirtilmiştir.

İş akdi devam eden personelin özlük dosyalarının incelenmesi neticesinde, 31.12.2023 tarihi itibarıyla 60 günün üzerinde birikmiş yıllık izni bulunan 40 işçi olduğu tespit edilmiştir.

İdare bulgu konusu hususa katılmış olup bundan sonraki süreçte konuya gerekli özenin gösterileceğini ifade etmiştir.

Yukarıda açıklanan mevzuat hükümleri doğrultusunda İş Kanunu kapsamında çalıştırılan işçilerin geçmişten gelen birikmiş yıllık ücretli izinlerinin hizmette aksamaya sebep olmayacak şekilde ve mümkün olan asgari sürede, yıl içerisinde hak kazanılan yıllık ücretli izin sürelerinin ise ilgili yıl içerisinde kullandırılması gerekmektedir.

BULGU 6: Mali Durum ve Beklentiler Raporunun Hazırlanmaması ve Kamuoyuna Duyurulmaması

Foça Belediyesince Kurumsal Mali Durum ve Beklentiler Raporu'nun hazırlanmadığı görülmüştür.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetim ve Kontrol Kanunu'nun "*Bütçe politikası, gelir ve giderlerin izlenmesi*" başlıklı 30'uncu maddesinin son fıkrasında aynen; "*(Değişik son fıkra: 22/12/2005-5463/10 md.) Genel yönetim kapsamındaki idareler bütçelerinin ilk altı aylık uygulama sonuçları, ikinci altı aya ilişkin beklentiler ve hedefler ile faaliyetlerini; Maliye Bakanlığı ise merkezî yönetim bütçe kanununun ilk altı aylık uygulama sonuçları, finansman durumu, ikinci altı aya ilişkin beklentiler ve hedefler ile faaliyetleri kapsayan malî durumu temmuz ayı içinde kamuoyuna açıklar*" denilmektedir.

Ayrıca Maliye Bakanlığı Bütçe ve Mali Kontrol Genel Müdürlüğünce, genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerine 01.07.2015 tarih ve 6133 sayılı 2015 Yılı Kurumsal Mali Durum ve Beklentiler Raporuna ilişkin Genel Yazı ile idarelerinin faaliyetleri ile bütçe gerçekleştirmeleri ve beklentileri konularında hazırlanacak raporun şekli ve kapsamı hakkında açıklamalar yapılarak gereğinin yapılması istenmiştir.

İdare tarafından 2023 yılına ilişkin olarak Kurumsal Mali Durum ve Beklentiler Raporu'nun hazırlanmadığı görülmüştür.

Öte yandan bu hususun, İzmir Foça Belediyesi 2017 Yılı Sayıştay Denetim Raporu'nda yer almasına rağmen gereken işlemlerin İdare tarafından yapılmadığı anlaşılmaktadır.

İdare bulgu konusu hususa katılarak gerekli işlemlerin yapılacağını belirtmiştir.

Bu çerçevede Foça Belediyesinin her yıl Temmuz ayında o mali yıl bütçesinin ilk altı aylık uygulama sonuçlarını, ikinci altı aya ilişkin beklentileri ve hedefleri ile faaliyetlerini kapsayan Kurumsal Mali Durum ve Beklentiler Raporu'nu hazırlaması ve kamuoyuna sunması gerekmektedir.

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI
06520 Balgat / ANKARA
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr
<https://www.sayistay.gov.tr>

8. EKLER**EK-1: BULGULARA İLİŞKİN İZLEME TABLOSU**

Önceki Yıl/Yıllar Sayıştay Denetim Raporuna İlişkin İzleme Tablosu			
Bulgu Adı	Yıl/Yıllar	İdare Tarafından Yapılan İşlem	Açıklama
Kiraya Verilmiş Taşınmazların Kira Sürelerinin İhale Yapılmaksızın Encümen Kararıyla Uzatılması	2017	Yerine Getirilmedi	B. Diğer Bulgular/3. Kira Süresi Sona Eren Taşınmazların Ecrimisil Yoluyla Kullandırılmaya Devam Edilmesi
Sosyal Denge Sözleşmesine Konusu Dışında Hüküm Konulması	2017	Yerine Getirilmedi	B. Diğer Bulgular/4. Sosyal Denge Sözleşmesine Konusu Dışında Hükümler Konulması
Gecekondu Kanunu Gereğince Kurulması ve Kullanılması Gereken “Gecekondu Fonu” Hesabının Özel Bir Bankada Açılması ve Fonda Biriken Paranın Amacı Dışında Kullanılması	2017	Yerine Getirilmedi	B. Diğer Bulgular/1. Gecekondu Fonu Hesabının Özel Bir Bankada Açılması ve Fon Gelirlerinin Amacı Dışında Kullanılması
Mali Durum ve Beklentiler Raporunun Hazırlanmaması ve Kamuoyuna Duyurulmaması	2017	Yerine Getirilmedi	B. Diğer Bulgular/6. Mali Durum ve Beklentiler Raporunun Hazırlanmaması ve Kamuoyuna Duyurulmaması
Taşınmaz Kayıtlarının Yönetmelik Hükümlerine Aykırı Olarak Yapılması	2017	Yerine Getirilmedi	A. Denetim Görüşünün

			Dayanağı Bulgular/2. Taşınmaz Kayıtlarının Mevzuata Uygun Olarak Yapılmaması
--	--	--	--